

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/210
KARAR NO : 2021/292
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: Nüfus kayıtlarına geçen isimdeki, harf hatasının düzeltilmesi istemli davanın, DAR YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacılar: 1- A.A.(Adli ve dari Yargıda)
2- S. .M. (dari Yargıda)
Vekili : Av. U.B.M.
Davalı : zmir Nüfus Müdürlü ü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili; müvekkilinin e i ve mü terek çocukları ile birlikte Türkiye'ye geldikleri, müvekkilinin annesinin Türk Vatanda ı oldu u için müvekkilinin de Türkiye'ye gelince ç i leri Bakanlı ının kararı ile anneye ba lı olarak Türk Vatanda ı oldu u, ancak vatanda lık i lemleri sırasında 30/08/2007 tarihinde evlendi i e inin "S. .M." olan isminin nüfus kayıtlarına "S. .M." olarak geçti i, Suriye asıllı olması nedeniyle aksanından görevli personelin yanlış anlaması sonucunda kayıtlara yanlış geçti i, mü terek çocukların geçici koruma kimlik belgelerinde de açıkça görülece i üzere ismin "Sada eyh Musa" oldu u, öncelikle nüfus kayıt i lemini yapan Nusaybin İlçe Nüfus Müdürlü üne 15/08/2019 tarihinde başvuruldu u, buradan verilen 02/09/2019 tarihli cevap do rultusunda ç i leri Bakanlı ı Nüfus ve Vatanda lık leri Genel Müdürlü üne yapılan 24/09/2019 tarihli başvuruya kurumca herhangi bir cevap verilmedi inden bahisle, müvekkilinin e inin isminin düzeltilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K N BA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. zmir 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 14/07/2020 tarihli ve E.2019/440, K.2020/208 sayılı kararıyla; davacının talep etti i hususun idari bir i lem oldu undan bahisle, davanın reddine dair verilen karar 11/08/2020 tarihinde kesinle mi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"...

T.C. ç i leri Bakanlı ı zmir Valili i tarafından düzenlenen geçici koruma kimlik belgesinde de 'Sada eyh Musa' eklindedir u görülmü tür.

Dava, Suriye asıllı davacının annesine ba lı olarak Türk Vatanda ılı t'na geçerken e inin isminin nüfus kaydına yanlış geçmesi nedeniyle bu kaydın düzeltilmesi istemine yöneliktir. Bilindi i üzere evlilik bildiriminin nüfus kayıtlarına i lenmesi idari bir i lem olup, dava yoluyla çözümlenmesi mümkün de ildir. Bu nedenle davacının davasının reddi gerekli görülerek a a ıdaki hüküm tesis edilmi tir.

..."

3. Davacılar vekili, aynı yöndeki taleple bu kez idari yargı yerinde dava açmı tır.

B. dari Yargıda

4. **zmir 1. dare Mahkemesince E.2021/22 sayılı dosyada**, davaya bakmakla adli yargının görevli oldu u kanısına varıldı ndan bahisle, *görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine*, Uyu mazlık Mahkemesi kararına kadar i in ertelenmesine 02/03/2021 tarihinde karar verilmi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"...

Olayda, uyu mazlı ın nüfus kayıtlarının düzeltilmesine ili kin oldu u, nüfus kaydının düzeltilmesi davası kapsamında de erlendirilmesi gerekti i kanaati ile, uyu mazlı ın görüm ve çözümünde adli yargı mercilerinin (Asliye Hukuk Mahkemesi'nin) görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

..."

III. LG L HUKUK

5. 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun " *dari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı*" ba lıklı 2. maddesi öyledir:

"1. (De i ik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) *dari dava türleri unlardır:*

a) (*ptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.*) *darî i lemler hakkında yetki, ekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,*

b) *dari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları do rudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları*

c) (De i ik: 18/12/1999-4492/6 md.) *Tahkim yolu öngörülen imtiyaz artla ma ve sözleşmelerden do an uyu mazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyu mazlıklara ili kin davalar.*

2. *dari yargı yetkisi, idari eylem ve i lemlerin hukuka uygunlu unun denetimi ile sınırlıdır. dari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen ekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve i lem niteli inde veya idarenin takdir yetkisini kaldırarak biçimde yargı kararı veremezler."*

6. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 39. maddesi öyledir:

"Mahkeme kararı olmadıkça, *ki isel durum sicilinin hiçbir kaydında düzeltme yapılamaz."*

7. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun "*Tanımlar*" ba lıklı 3. maddesinde;

-*Aile: Aynı soydan olup, bir aile sıra numarası altında kayıtlı olan ki iler ile onların e ve çocuklarını,*

-*Aile kütü ü: Nüfus olaylarına ili kin kayıtların kâ it veya elektronik ortamda tutuldu u kütü ü,*

- *Bakanlık: çileri Bakanlı ını,*

- *Genel Müdürlük: Nüfus ve Vatandaşlık İleri Genel Müdürlü ünü,*

- *İ müdürlü ü: İ nüfus ve vatandaşlık müdürlü ünü,*

- *Nüfus müdürlü ü: İlçe nüfus müdürlü ünü,*

- *Dayanak belgesi: Aile kütüüne i lenen nüfus olaylarının dayana ı olan form, tutanak, mahkeme kararı, noter senedi, do um veya ölüm raporu gibi resmî belgeler ile bunların yedeklerini,*

- *Nüfus kaydı: Aile kütüüne i lenmi ki isel bilgileri,*

- *Nüfus olayı: Do um, ölüm, evlenme, bo anma, evlât edinme, tanıma, kayıt düzeltme, soyba unun düzeltilmesi, gaiplik gibi ki isel durumlarda de i iklik meydana getiren olayı,*

ifade etti i belirtilmi tir.

8. 5490 sayılı Kanun'un "Aile kütüklerinde bulunması gereken ki isel bilgiler" ba lıklı 7. maddesi öyledir:

"(1) Her mahalle veya köy için ayrı aile kütüü tutulur. Aile kütüklerinde

a a ıdaki bilgiler bulunur:

a) Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası.

b) Kayıtlı bulundu u il, ilçe, köy veya mahalle adı ile cilt, aile ve birey sıra numarası.

c) Ki inin adı ve soyadı, cinsiyeti, baba ve ana adı ile soyadları, evli kadınların önceki soyadları.

ç) Do um yeri ile gün, ay ve yıl olarak do um tarihi ve kütü e kayıt tarihi.

d) Evlenme, bo anma, soyba unun kurulması veya reddi, ölüm, vatanda lı ın kazanılması veya kaybedilmesi gibi ki isel durumda meydana gelen de i iklik veya yetkili makamlarca yapılan düzeltmeler.

e) Dini.

f) Medenî hali.

g) Yerle im yeri adresi.

) Foto raft.

h) (Ek: 14/1/2016-6661/9 md.) Biyometrik verisi.

ı) (Ek: 19/10/2017-7039/3 md.) Velayete ve vesayete ili kin bilgileri.

(De i ik son cümle: 19/10/2017-7039/3 md.) (a), (g), (), (h) ve (ı) bentlerinde belirtilen kayıtlar sadece elektronik ortamda tutulur.

(2) Türkiye'de aile kütüü bulunmayan ve yabancı ülkelerde oturan vatanda lar Bakanlı ın gösterece i bir nüfus müdürlü ünde açılacak aile kütüüne kaydedilir."

9. 5490 sayılı Kanun'un "Kayıt düzeltilmesi" ba lıklı 35. maddesinin (1) numaralı fıkrası öyledir:

"Kesinle mi mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve ta ıdı ı bilgileri de i tirecek erhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hatalar nüfus müdürlü ünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir."

10. 5490 sayılı Kanun'un "Nüfus davaları" ba lıklı 36. maddesi öyledir:

"(1) Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde a a ıdaki usûllere uyulur:

a) Nüfus kayıtlarına ili kin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen ahıslar ile ilgili resmî dairenin gösterece i lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerle im yeri adresinin bulundu u yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları (..) nüfus müdürü veya görevlendirece i nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara ba lanır.

b) (De i ik: 19/10/2017-7039/9 md.) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ili kin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad de i ikli i hâlinde, nüfus müdürlüü bü ki inin çocuklarının baba veya ana adına ili kin kaydı, soyadı de i ikli inde ise e in ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.

c) *Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine tekil eder.*

(2) *Ki ilerin ba kasına ait kaydı kullandıklarına ili kin ba vurular Bakanlıkça incelenip sonuçlandırılır."*

11. 5490 sayılı Kanun'un "Maddi hatalar" başlıklı 38. maddesi öyledir:

"(1) Bu Kanunun 7 nci maddesinde sayılan aile kütüklerine tescil edilmesi gereken bilgilerden; dayanak belgesinde bulundu u halde nüfus kütüklerine hatalı veya eksik olarak tescil edilen ya da hiç yazılmayan bilgiler veya mükerrer kayıtlar maddî hata kapsamında de erlendirilir. Bu tür maddî hatalar Genel Müdürlükçe ya da nüfus müdürlükleri tarafından düzeltilir veya tamamlanır. "

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

12. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanı da, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında, 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen ekilde baş vuruldu u ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anlaşıldı ndan görev uyu mazlı mın esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Burak Cenk LHAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Baş savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim Ç FTÇ ile Danış tay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere ği görü lüp dü ünüldü:

14. Davanın nüfus kayıtlarına sehven "S. .M." olarak yazıldı ı belirtilen ismin, "S. .M." olarak düzeltilmesi istemiyle açılmı tır.

15. 5490 sayılı Kanun hükümleri uyarınca; nüfus kaydına ili kin kimi i lemlerin yargısal, kimi i lemlerinse idari kararlarla yapılması esasını benimsenmi tir.

16. 5490 sayılı Kanun'un 35. maddesinin (1) numaralı fıkrasında (bkz. § 9); olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hataların nüfus müdürlü ünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilme i ve aynı Kanun'un 38. maddesinde (bkz. § 11); aile kütüklerine tescil edilmesi gereken bilgilerden; dayanak belgesinde bulundu u halde nüfus kütüklerine hatalı veya eksik olarak tescil edilen ya da hiç yazılmayan bilgiler veya mükerrer kayıtların maddî hata kapsamında de erlendirilece i, bu tür maddî hataların Genel Müdürlükçe ya da nüfus müdürlükleri tarafından düzeltilme i veya tamamlanaca ı yönündeki düzenlemeler dikkate alındı nda davalı idarenin mevzuat ile kendisine verilmi bir görevi zamanında ve halen yerine getirmemesi sebebiyle açılan davalarda olu an uyu mazlı ın görüm ve çözümünde, de inilen mevzuat hükümleri uyarınca idari yargı mahkemelerinin görevli oldu u sonucuna ula ılmı tır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulunduruldu unda; zmir 1. dare Mahkemesinin 02/03/2021 tarihli ve E.2021/22 sayılı ba vurusunun reddi gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde DAR YARGININ GÖREVLİ OLDU UNA,

B. zmir 1. dare Mahkemesinin 02/03/2021 tarihli ve E.2021/22 sayılı ba vurusunun REDDİNE,

03/05/2021 tarihinde, OY BİRLİKLE KESİNLİK OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
İkbal
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN